

ΣΤΕ 39/2022 [Παράνομο πρωτόκολλο Δασάρχη περί επιβολής ειδικής αποζημίωσης]

Περίληψη

- Η υποχρέωση καταβολής ειδικής αποζημίωσης για τη διατήρηση αυθαιρέτων κατασκευών εντός δασών ή δασικών ή αναδασωτέων εκτάσεων συντρέχει εις ολόκληρον για καθέναν από τους υπόχρεους κύριο, νομέα ή κάτοχο των κατασκευών αυτών, ως κατόχου νοουμένου οποιουδήποτε προβαίνει σε οποιαδήποτε διακατοχική πράξη. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει, επίσης τον εργολάβο που ανήγειρε τις κατασκευές αυτές, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι κατά το χρονικό διάστημα, στο οποίο ανάγεται η υποχρέωση καταβολής της εν λόγω ειδικής αποζημίωσης, αυτός εξακολουθεί να είναι κύριος, νομέας ή κάτοχος των ως άνω αυθαιρέτων κατασκευών. Ειδικότερα, δεν είναι επιτρεπτή η έκδοση σε βάρος του εργολάβου πρωτοκόλλου ειδικής αποζημίωσης, η οποία ανάγεται σε χρόνο που ο εργολάβος έχει παραδώσει το έργο στον κύριο ή νομέα του και έχει, με τον τρόπο αυτό, αποξενωθεί από τη φυσική εξουσία επί των κατασκευών που το απαρτίζουν, αποβάλλοντας, έτσι, την ιδιότητα του κατόχου, η οποία θα τού επέτρεπε να παραδώσει οικειοθελώς προς κατεδάφιση τις κατασκευές ή να τις κατεδαφίσει ο ίδιος, οπότε και θα απαλλασσόταν, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 14 του ν. 1892/1990, από την υποχρέωση καταβολής της ειδικής αποζημίωσης. Όταν, συνεπώς, εκδίδεται πρωτόκολλο επιβολής της εν λόγω ειδικής αποζημίωσης σε βάρος εργολάβου, η μη συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής (δηλαδή να διατηρεί ο εργολάβος μία από τις ιδιότητες του κυρίου, νομέα ή κατόχου κατά το χρόνο στον οποίο ανάγεται η επιβαλλόμενη ειδική αποζημίωση), συνιστώσα αυτοτελή πλημμέλεια του εν λόγω πρωτοκόλλου, νομίμως ελέγχεται κατά την εκδίκαση αιτήσεως ακυρώσεως κατά του πρωτοκόλλου αυτού, χωρίς το δικαστήριο να δεσμεύεται κατά τούτο από τα κριθέντα επί της αιτήσεως ακυρώσεως κατά της προηγηθείσης πράξεως κατεδαφίσεως, διότι η κρίση αυτή αφορά χρονικό διάστημα διαφορετικό από εκείνο για το οποίο εκδόθηκε το επίμαχο πρωτόκολλο.

Όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με το δικόγραφο της προσφυγής της η ήδη αναιρεσείουσα εταιρεία προέβαλε ότι το προσβαλλόμενο πρωτόκολλο επιβολής ειδικής αποζημίωσης μη νομίμως εκδόθηκε σε βάρος της, καθόσον αυτή δεν συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με την επίδικη έκταση και τις εν λόγω κατασκευές, επί των οποίων, ως μη νομέας, κυρία ή κάτοχος, δεν έχει εξουσία διαθέσεως, ενώ, κύριος του επίμαχου ακινήτου είναι ο Δήμος Λαυρίου, στον οποίο έπρεπε να επιβληθεί η ειδική αποζημίωση. Κατά την κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης "...ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, εφόσον το ένδικο πρωτόκολλο επιβολής ειδικής αποζημίωσης, ως πράξη πραγματοπαγής, αφορά όχι μόνο τον ιδιοκτήτη, νομέα ή κάτοχο αυθαίρετου

κτίσματος ή εγκαταστάσεως σε δασική έκταση αλλά και τον κατασκευαστή αυτών, επομένως, ο τελευταίος υπέχει αφενός μεν υποχρέωση για την κατεδάφιση του κτίσματος αφετέρου δε, σε περίπτωση που δεν προβεί στην κατεδάφιση αυτή, ευθύνη για την καταβολή της προβλεπόμενης στο ανωτέρω άρθρο 114 παρ. 5 του ν. 1892/1990 ειδικής αποζημίωσης.

Η κρίση αυτή της αναιρεσιβαλλομένης δεν είναι νόμιμη, διότι δεν εξετάσθηκε εάν, κατά το κρίσιμο, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα. χρονικό διάστημα, στο οποίο αφορά το επιβληθέν πρόστιμο διατήρησης αυθαιρέτου, η εταιρεία εξακολουθούσε να είναι κυρία ή νομέας ή κάτοχος των εν λόγω κατασκευών. Συνεπώς, για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Εν προκειμένω, μετά την έκδοση της ως άνω αποφάσεως ΣτΕ 1167/2020, αποτελεί γεγονός γνωστό στο Δικαστήριο ότι έχει πλέον καταστεί αμετάκλητη η κρίση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (απόφαση 2738/2013), σύμφωνα με την οποία η ήδη αναιρεσείουσα εταιρεία είχε παραδώσει το έργο κατασκευασμένο στον κύριό του Δήμο Λαυρεωτικής ήδη από το έτος 1997, με αποτέλεσμα να μην συντρέχει στο πρόσωπό της καμία από τις ιδιότητες του κυρίου, νομέα ή κατόχου κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα.

Συνεπώς, εφόσον η υπόθεση είναι εκκαθαρισμένη ως προς το πραγματικό, το Δικαστήριο κρατεί την υπόθεση, δικάζει την προσφυγή, την κάνει δεκτή και ακυρώνει το πρωτόκολλο επιβολής ειδικής αποζημίωσης του Δασάρχη Λαυρίου.

Πρόεδρος: Π. Καρλή

Εισηγητής: Ελ. Μουργιά

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.